www.manas.edu.kg

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Ветеринария факультети факультети
Ветеринария
Курстун программасы

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ECTS
VET-113	ВЕТЕРИНАРДЫК ГЕНЕТИКА	GENETİK	1	2 + 0	2	2

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Курстун мугалими	Проф.док. Метин Байрактар
Курстун тили	Түркчө
Жардамчылар	-
Аудитория	1
Курстун максаты	Тирii организмди jзгjртii булактары, генотиптин вариацияга таасир берiiсу, укумдан тукумга калган генетикалык маалымат, ген жана гендин тiзiлiшi, гендер арасында jз ара байланышуу, генетикалык кjрсjткiчтjрдiн чjйрj менен болгон jз ара байланышуусу, тукум кууган оорулар, генетикалык бузуулар, мутация, тукум куума механизми, генетика менен байланыштуу популяциялар жана биотехнологиялык ыкмалар. 1. Вариациялар жана алардын булагы 2. Фенотип, генотип жана экологиялык jзгjрiштjр 3. Тукум куугуч маалыматтын окшоштугу жана укумдан тукумга калтыруу жолдору. 4. Гендер жана ген тiрлjрi 5. Мендельдик генетика, мендель генетикасынын бjлiштiрii эрежелерин бузуучу кырдаалдар 6. Хромосомалар, гендер, генетикалык коддор, ДНК, РНК, белок метаболизми 7. Тукум куучу оорулар жана бул оорулардын профилактикалык ыкмалары 8. Иммуногенетикалык мутация, молекулярдык генетика жана айбанаттарды jркiндjтiидj генетикалык ыкмалар.

Колдонулуучу адабияттар		
	Колдонулуучу адабияттар	**Адабияттын түрү**
1	Genetik Ders Notları, Altınel, A., Dağlıoğlu, S., İstanbul, 1993	Китеп
2	Medikal Genetik İlkeler, Şaylı, B. S., Türkiye Klinikleri Yayınevi, 1995	Китеп
3	Genetics of Livestock Improvement, Lasley, J. F., Prentice-Hall Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1998	Китеп

Жетишилчүү жыйынтыктар	
1	1. Генетикинын негизги тiшiнiктjрi.
2	2. Жаныбарлар тiрлjрiн jркiндjтii, айырмалоо себептери
3	3. Тукум куугучтук маалыматтарды берiидj гендин ролу жана гендердин jз ара аракеттешiiлjрi.
4	4. Хромосомалардын жана гендердин тiзiлiшi жана функциясы.
5	5. Ылаздардын генетикалык этиологиясы
6	6. Рассалардын аныктамалыр, атаэне генетикалык тiзiлiштjрi
7	7. Молекулярдык ыкмаларды колдонуу жана генетикалык ооруларды дарылоо.

Курстун планы	
Апта	**Темасы**
1. Апта	Генетиканын тарыхы, аныктамасы, кээ бир генетикалык принциптер, мал багууда генетика билими.
2. Апта	Генетикалык жактан клетка жана организм (клетка, клеткалык органеллдер) клетканын бөлүнүүсү.
3. Апта	Генетикалык жактан клетка жана организм (клетканын бөлүнүүсү, митоз жана мейоз бөлүнүүлөрү). Митоз жана мейоз бөлүнүүлөрүнүн генетикалык мааниси.
4. Апта	Мендельдин тукумкуугучтуулугу (Грегор Менделдин жашоосу, изилдөөлөрү, моногибриддер)

Курстун планы	
5. Апта	Мендельдин тукумкуугучтуулугу (тесттерди бириктирүү, дигибриддик бириктирүү, тригибрид/полигибриддерди бириктирүү)
6. Апта	Мендель сырткары тукум куугучтуулук, кроссинговер, ген айлануусу, ген байланыштары(татаал), полимерлер (мульти типтүү гендер)
7. Апта	Мультитиптүү аллелизм (көптүк аллелизм) жана полиморфизм, геномдук мозаика
8. Апта	Гендердин бири бири мене иш аракеттери (аллельдик гендердин иш аракеттери, аллельдик эмес гендердин иш аракеттери)
9. Апта	Жыныстык жана тукум куугучтуктулук.
10. Апта	ДНК нын ачылуусу , ДНК химиялык жана физикалык түзүлүшү, РНК жана түзүлүшү, хромосоманын түзүлүшү.
11. Апта	ДНК эки эселенүүсү (репликация), бул процессте функцияга ээ болгон ферментер жана протеиндер, ДНК репликация механизми.
12. Апта	Белоктун синтези, транскрипция, трансляция.
13. Апта	Гендик мутациялар, негизги мутация типтери.
14. Апта	Хромосомалардын санынын өзгөрүүсү.
15. Апта	Молекулярдык генетика техникасынын колдонулуусу (негизги молекулярдык техникалар, ПЧР: полимераздык чынжыр реакциясы, селекция).
16. Апта	Молекулярдык генетика техникасынын колдонулуусу(рекомбинанттык ДНК технологиясы жана трансгендик жаныбарлар.

Баалоо			
Баалоо каражаты	**Саны (даана)**	**Үлүшү (%)**	**Жалпы үлүшү**
Арасынак	1	40	**40**
Финал сынагы	1	60	**60**